

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Ljubinje
za period 01.01-31.12.2021. godine**

Broj: RV053-22

Banja Luka, 02.08.2022. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	5
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	5
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	7
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	9
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI).....	10
	1. Uvod	10
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	10
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	11
	4. Nabavke.....	12
	5. Priprema i donošenje budžeta	13
	6. Finansijski izvještaji	14
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	14
	6.1.1. Prihodi i primici.....	14
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	16
	6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit).....	21
	6.1.4. Neto finansiranje.....	21
	6.1.5. Razlika u finansiranju	21
	6.2. Bilans uspjeha	22
	6.2.1. Prihodi.....	22
	6.2.2. Finansijski rezultat.....	23
	6.3. Bilans stanja.....	23
	6.3.1. Poslovna aktiva.....	23
	6.3.2. Poslovna pasiva	27
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	28
	6.4. Bilans novčanih tokova.....	29
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	29
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	29
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	29

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Ljubinje koji obuhvata Bilans stanja na dan 31.12.2021. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, obrazloženja uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine Ljubinje istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sprovedli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine nije izvršen u skladu sa članom 4. stav (1) tačka 2) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanju knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer nisu popisane mjenice koje se vode vanbilansno. Izvještaj o popisu Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika (Dječijeg vrtića, Centra za socijalni rad i Srednjoškolskog centra „Svetozar Čorović“) nije sačinjen u skladu sa članom 20. stav (1), tačka 1) i 3) pravilnika, jer isti ne sadrži podatke o datumu početka i završetka popisa, kao i uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. izvještaja:

Opština Ljubinje, prilikom sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2021. godinu, nije izvršila konsolidaciju kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer u Konsolidovani bilans stanja nije izvršeno uključivanje neto imovine/kapitala javnih preduzeća pod kontrolom Opštine iz njihovih bilansa stanja u konsolidovani bilans stanja.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine i finansijski rezultat su precijenjeni, a ostali izdaci su potcijenjeni u iznosu od 18.000 KM, jer prilikom izmirenja ostalih obaveza nisu iskazani izdaci za izmirenje ostalih obaveza, što nije u skladu sa članom 92. stav (9) i (10) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Rashodi za bruto naknade za rad van radnog odnosa su potcijenjeni u iznosu od 10.683 KM, dok su precijenjeni rashodi za stručne usluge u iznosu od 2.091 KM i rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine u iznosu od 8.592 KM, jer rashodi za bruto naknade za rad van radnog odnosa nisu klasifikovani u skladu sa članom 92. stav (8) i (9) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.3. izvještaja:

Subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva su precijenjene, a transferi između različitih jedinica vlasti potcijenjeni u iznosu od 12.996 KM, jer doznake sredstava po osnovu Sporazuma o sufinansiranju poslovnog plana „Proizvodnja povrća na teritoriji opštine Ljubinje“ Jedinici za koordinaciju poljoprivrednih projekata nisu klasifikovane u skladu sa članom 102. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.5. izvještaja:

Ostale tekuće doznake su precijenjene, a doznake ustanovama socijalne zaštite za smještaj šticećenika potcijenjene u iznosu od 28.500 KM, jer tekuće doznake ustanovama socijalne zaštite za smještaj šticećenika, nisu klasifikovane u skladu sa članom 96. stav (1) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plata za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.8. izvještaja:

Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova u zemlji su precijenjeni, dok su izdaci za otplatu duga prema drugim jedinicama vlasti potcijenjeni u iznosu od 4.599 KM, jer izdaci za otplatu obaveza po kreditu Svjetske banke prema Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske nisu klasifikovani u skladu sa članom 117. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1. izvještaja:

Prihodi obračunskog karaktera su potcijenjeni, a trajni izvori precijenjeni u iznosu od 17.020 KM, zbog evidentiranja doniranih knjiga na trajnim izvorima, što nije u skladu sa članom 137. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.2. izvještaja:

Akcije i učešća u kapitalu, kao i trajni izvori su potcijenjeni u najmanjem iznosu od 26.933 KM, jer upisani (ugovoreni) kapital od 24.933 KM i uplaćeni kapital od 2.000 KM kod Javnog preduzeća „Vodovod“ d.o.o Ljubinje, nije evidentiran u glavnoj knjizi Opštine Ljubinje, što nije u skladu sa članom 61. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Imovina koja je data u zakup nije iskazana kao investiciona imovina, što nije u skladu sa članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 16 – Investiciona imovina.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.2.1. izvještaja:

Dugoročne obaveze po kreditu Svjetske banke prema Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede su precijenjene, a dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti potcijenjene u iznosu od 39.689 KM, jer navedene obaveze po osnovu dugoročnog kredita nisu klasifikovane u skladu sa članom 76. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.7. izvještaja:

Napomene uz finansijske izvještaje nisu sačinjene u skladu sa zahtjevima MRS JS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju za budžetske korisnike, jer ne sadrže potpuna obrazloženja i nisu objelodanjene potrebne dodatne informacije.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je objelodanjeno, da je Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine Ljubinje sastavljen u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da će Opština Ljubinje nastaviti sa poslovanjem i izvršavanjem svojih zakonskih obaveza i u budućnosti.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su, po našem profesionalnom mišljenju, ona pitanja koja su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2021. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, odnosno propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja

revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 02.08.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Ljubinje za 2021. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u Konsolidovanom finansijskom izvještaju Opštine Ljubinje za 2021. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Dio nabavki roba i usluga u Opštini Ljubinje nije proveden u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, jer za nabavku uglja u iznosu od 9.900 KM nije proveden postupak javne nabavke, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama.

Za nabavku radova za sanaciju i krpljenje lokalnih puteva ukupne ugovorene vrijednosti 13.215 KM provedena su četiri direktna sporazuma, čime je izvršeno dijeljenje nabavki, što nije u skladu sa članom 14. stav (1), 15. stav (6) i 87. istog zakona.

Opština Ljubinje nije na svojoj internet stranici objavila osnovne elemente ugovora za provedene postupke javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 75. stav (2) pomenutog zakona.

Kao što je navedeno pod tačkom 5. izvještaja:

Opština Ljubinje nije u skladu sa članom 9. stav (4) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, sačinila Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz 2020. godine.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1.1. izvještaja:

Opština Ljubinje nije provodila aktivnosti definisane članom 10. Odluke o načinu davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u svojini Opštine Ljubinje, a koje se odnose na donošenje Pravilnika o postupku dodjele u zakup poljoprivrednog zemljišta u svojini Opštine, reviziju svih potpisanih ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u Ljubinjskom polju i provođenje postupaka dodjele poljoprivrednog zemljišta putem javnog oglasa pribavljanjem pismenih ponuda za pravna lica i preduzetnike i javnog oglasa za usmeno javno nadmetanje za fizička lica.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Opštinskoj upravi opštine Ljubinje, na osnovu koga je vršen obračun plata i naknada nije usklađen sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike

Srpske u dijelu koji se odnosi na koeficijente za pojedine platne grupe i novčane pomoći zaposlenim i članovima porodice zaposlenih.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, Načelnik opštine je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Ljubinje obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Ljubinje.

Banja Luka, 02.08.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) u Konsolidovani finansijski izvještaj uključuju svi kontrolisani entiteti kako je propisano odredbama člana 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i da se isti dostavljaju Ministarstvu finansija Republike Srpske u roku propisanom članom 49. stav (6) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika,
- 2) evidentiranje nabavke auto-guma vrši u skladu sa članom 59. stav (5), (6), (7) i (8) i članom 110. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 3) klasifikacija rashoda po osnovu ugovora o djelu vrši u skladu sa članom 92. stav (10) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 4) subvencije klasifikuju u skladu sa članom 94. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 5) evidentiranje stalne imovine namijenjene prodaji vrši u skladu sa članom 43. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 6) u okviru pozicije akcije i učešća u kapitalu izvrši evidentiranje učešća u kapitalu Javnog preduzeća „Vodovod“ d.o.o. Ljubinje, u skladu sa članom 61. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 7) imovina koja je data u zakup evidentira kao investiconu imovina u skladu sa članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 16 – Investiciona imovina,
- 8) u okviru pomoćne evidencije za nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima, gradsko-građevinsko zemljište evidentira po listovima nepokretnosti (pojedinačnim parcelama), površinama i vrijednosti pojedinačnih parcela,
- 9) dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti klasifikuju u skladu sa članom 76. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 10) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodane informacije u skladu sa zahtjevima MRS JS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i odredbi člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru Javne ustanove Centar za socijalni rad Ljubinje, Dječiji vrtić i Srednjoškolski centar „Svetozar Ćorović“ Ljubinje da obezbijedi da se:

- 11) popis imovine i obaveza vrši u skladu sa članom 4. stav (1) tačka 2) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i da se izvještaji o popisu imovine i obaveza sačinjavaju u skladu sa članom 20. stav (1), tačka 1) i 3) istog pravilnika.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) postupci, procedure i izbor postupaka, te objavljivanja osnovnih elemenata ugovora provode u skladu sa članom 6, 14. stav (1), 15. stav (6) i 87. Zakona o javnim nabavkama i članom 75. stav (2) istog zakona,
- 2) kod davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta provedu sve aktivnosti definisane Odlukom o načinu davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u svojini Opštine,
- 3) Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Opštinskoj upravi opštine Ljubinje uskladi sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske i da se obračun plata i naknada vrši u skladu sa istim,
- 4) kod dodjele grantova definišu pravila i kriterijumi za raspodjelu sredstava.

Preporučuje se načelniku Opštine i Skupštini opštine da obezbijede da se:

- 5) budžet priprema i donosi u skladu sa članom 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- 6) sačini Plan za izmirenje neizmirenih obaveza u skladu sa članom 9. stav (4) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj.

Preporučuje se Skupštini opštine da:

- 7) donese Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju i Odluku o razvrstavanju lokalnih puteva i ulica u naselju u skladu sa članom 10. i 13. Zakona o javnim putevima i Odluku o kategorizaciji sportova, sportista i sportskih stručnjaka u skladu sa članom 119. Zakona o sportu.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Odluka o usvajanju budžeta i rebalansa Opštine Ljubinje,
- Odluka o izvršenju budžeta i rebalansa Opštine Ljubinje za 2021. godinu,
- Zakon o lokalnoj samoupravi,
- Statut opštine Ljubinje,
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave,
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,
- Zakon radu,
- Zakon o stvarnim pravima,
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske,
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj,
- Zakon o komunalnim djelatnostima, članovi 6 do 12; 20 do 25 i član 41,
- Zakon o zaštiti od požara, član 85,
- Zakon o vodama,
- Zakon o šumama, član 89,
- Zakon o sportu,
- Zakon o uređenju prostora i građenju,
- Zakon o javnim putevima,
- Zakon o koncesijama,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Poseban kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske,
- Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Opštinskoj upravi opštine Ljubinje,
- Pravilnik o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj,
- Uputstvo o primjeni Međunarodnog računovodstvenog standarda za javni sektor 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene porezi i prenosi,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru,
- Odluka o visini nakande troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- Odluka o načinu davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Ljubinje je teritorijalna jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: Opština), u kojoj građani učestvuju u ostvarivanju zajedničkih i opštih interesa, neposredno i posredstvom demokratski izabраних predstavnika. Opština zauzima površinu od 318 km², obuhvata 22 naseljena mjesta, organizovana u osam mjesnih zajednica, sa oko 3.319 stanovnika prema rezultatima popisa iz oktobra 2013. godine.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16, 36/19 i 61/21), Statutom i drugim važećim propisima, kojima su utvrđena područja odgovornosti, nadležnosti organa i načina finansiranja opštine.

Organi Opštine su Skupština opštine i načelnik Opštine. Skupština opštine koju čine 15 odbornika je organ odlučivanja i kreiranja politike opštine, a načelnik opštine zastupa i predstavlja Opštinu, nosilac je izvršne vlasti, rukovodi radom Opštinske uprave i odgovoran je za njen rad.

U skladu sa utvrđenim kriterijumima za ocjenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave, odlukom Vlade Republike Srpske, Opština je za 2021. godinu svrstana u kategoriju nerazvijenih jedinica lokalne samouprave.

Sredstva za rad Opštine u 2021. godini najvećim dijelom su obezbijeđena iz poreskih i neporeskih prihoda, grantova, transfera, primitaka od nefinansijske imovine i ostalih primitaka.

Opština posluje u sistemu trezorskog poslovanja (SOFI), a u Glavnoj knjizi trezora Opštine (u daljem tekstu: GKT), u okviru fonda 01 (budžet u užem smislu), evidentirane su finansijske transakcije Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika.

Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine za 2021. godinu koji je predmet ove revizije, čine finansijski izvještaji Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika Teritorijalne vatrogasne jedinice, JU Centra za socijalni rad, JU Dječiji vrtić, Agencije za razvoj malih i srednjih preduzeća, Srednjoškolskog centra „Svetozar Ćorović“ i JU Narodna biblioteka „Ljubo Mihić“ Ljubinje.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske je vršila finansijsku reviziju Opštine za 2018. godinu i tom prilikom dato je 16 preporuka.

Opština je 18.11.2020. godine dostavila Glavnoj službi za reviziju javnog sektora Republike Srpske odgovor u kojem iznosi radnje koje su preduzete radi prevazilaženja propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizijskom izvještaju (RV065-19), za period 01.01-31.12.2018. godine, što nije u roku od 60 dana, kako je propisano članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/05 i 20/14).

Od ukupno 16 datih preporuka, načelniku Opštine (14), Skupštini opštine jedna i direktorima nižih budžetskih korisnika (JU Centar za socijalni rad, Dječiji vrtić i Srednjoškolski centar „Svetozar Ćorović“) jedna, tri preporuke su provedene, tri su djelimično provedene, dok deset preporuka nije provedeno.

Od osam preporuka datih za finansijske izvještaje provedene su dvije, dok šest preporuka nije provedeno. Preporuke koje su se odnosile na redovan godišnji popis imovine i obaveza, uključivanje u Konsolidovani finansijski izvještaj kontrolisanih entiteta, evidentiranje transfera između različitih jedinica vlasti, evidentiranje akcija i učešća u kapitalu JP „Vodovod“ d.o.o. Ljubinje, evidentiranje imovine date u zakup na poziciji investicione imovine, primjena revalorizacionog modela vrednovanja sredstava kod kojih je knjigovodstvena vrijednost svedena na nulu i objelodanjivanje informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje, nisu provedene (tačka 3., 6., 6.3.1.2., 6.3.2.1. i 6.7. izvještaja).

Od šest preporuka datih za usklađenost provedena je jedna preporuka, dvije djelimično, dok tri preporuke nisu provedene. Preporuke koje nisu provedene odnose se na to da se budžet priprema i donosi u skladu sa budžetskim kalendarom, provedu aktivnosti definisane članom 10. Odluke o načinu davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta i da se Pravilnik o platama i naknadama zaposlenih uskladi sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske (tačka 5., 6.1.1.1. i 6.1.2.1. izvještaja).

Preporuka data Skupštini opštine je djelimično provedena, dok preporuka koja je data direktorima nižih budžetskih korisnika (JU Centar za socijalni rad, Dječiji vrtić i Srednjoškolski centar „Svetozar Ćorović“), a koja se odnosila na sačinjavanje Izvještaja o popisu imovine i obaveza, nije provedena (tačka 3. izvještaja).

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave od 04.06.2014. godine i Pravilnikom o izmjenama i dopunama navedenog pravilnika od 13.02.2017. godine („Službeni glasnik opštine Ljubinje“, broj 1/14 i 1/17) sistematizovana su 24 radna mjesta sa 24 izvršioca.

Na dan 31.12.2021. godine u Opštinskoj upravi zaposleno je 26 izvršilaca (od toga pored tri funkcionera, 18 opštinskih službenika, četiri namještenika i jedan pripravnik), dok su kod ostalih budžetskih korisnika zaposlena 23 izvršioca (Teritorijalna vatrogasna jedinica 12, JU Centar za socijalni rad 4, JU Dječiji vrtić 6 i Agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća 1).

Skupština opštine nije donijela Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju, što nije u skladu sa članom 13. stav (4) Zakona o javnim putevima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 89/13 i 83/19), kao ni Odluku o razvrstavanju lokalnih puteva i ulica u naselju kako je propisano članom 10. stav (4) navedenog zakona. U skladu sa članom 119. Zakona o sportu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 79/20), nije donesena Odluka o kategorizaciji sportova, sportista i sportskih stručnjaka, dok u skladu sa članom 136. Zakona o sportu nije donesen program razvoja sporta na teritoriji Opštine.

Revizijom je utvrđeno da popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine, nije u potpunosti obavljen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 i 113/21), jer nisu popisane mjenice koje se vode vanbilansno, kako je definisano članom 4. stav (1) tačka 2) pravilnika, dok Izvještaj Centralne popisne komisije ne sadrži u potpunosti sve podatke predviđene članom 20. stav (1) tačka 1) i 3) navedenog pravilnika, jer isti ne sadrži podatke o datumu početka i završetka popisa, kao i uporedi pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza.

Izvještaji komisije za popis imovine i obaveza na dan 31.12.2021. godine kod Dječijeg vrtića, Centra za socijalni rad i Srednjoškolskog centra ne sadrže uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza

predviđen članom 20. stav (1) tačka 3) pravilnika, jer isti ne sadrže upoređi pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza.

Revizijom je utvrđeno da nisu pokrenute aktivnosti na uspostavljanju, sprovođenju i razvoju finansijskog upravljanja i kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske ("Službeni Glasnik Republike Srpske", broj 91/16) i podzakonskim aktima, izuzev što je Rješenjem Načelnika opštine od 29.04.2022. godine imenovano odgovorno lice za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrola. Revizijom je utvrđeno da Opština nije sačinila godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu, kako je propisano Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 1/22).

Shodno gore navedenom, kao i u većini tačaka ovog izvještaja uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da obezbijedi istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se Skupštini opštine da donese Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju i Odluku o razvrstavanju lokalnih puteva i ulica u naselju u skladu sa članom 10. i 13. Zakona o javnim putevima i Odluku o kategorizaciji sportova, sportista i sportskih stručnjaka u skladu sa članom 119. Zakona o sportu.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru Javne ustanove Centar za socijalni rad Ljubinje, Dječiji vrtić „Ljubinje“ i Srednjoškolski centar „Svetozar Ćorović“ Ljubinje da obezbijedi da se popis imovine i obaveza vrši u skladu sa članom 4. stav (1) tačka 2) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i da se Izvještaji o popisu imovine i obaveza sačinjavaju u skladu sa članom 20. stav (1), tačka 1) i 3) istog pravilnika.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki za 2021. godinu (sa izmjenama i dopunama plana) planirano je provođenje 39 postupaka javnih nabavki procijenjene vrijednosti 882.255 KM sa porezom na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV), od čega dva otvorena postupka (452.000 KM), osam konkurentskih zahtjeva (315.800 KM) i 29 direktnih sporazuma (114.455 KM). Planiranje nabavki sa PDV-om, nije u skladu sa članom 15. stav (1) Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 38/14), kojim je propisano da ugovorni organ zasniva računanje procijenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavci na ukupnom iznosu koji će platiti, bez PDV-a.

Od ukupno planiranih nabavki za 2021. godinu, Opština je provela 23 postupaka ugovorene vrijednosti od 106.212 KM bez PDV-a ili 14%. Provedena su dva konkurentska zahtjeva ugovorene vrijednosti od 40.375 KM i 21 direktni sporazum ugovorene vrijednosti od 65.837 KM.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je osam postupaka provedenih nabavki ukupne vrijednosti od 65.429 KM bez PDV-a ili 62% od provedenih postupaka (dva konkurentska zahtjeva vrijednosti od 40.375 KM i šest postupaka provedenih putem direktnog sporazuma vrijednosti od 25.054 KM).

Revizijom je utvrđeno je da dio nabavki roba i usluga u Opštini nije proveden u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, jer:

- za nabavku uglja u iznosu od 9.900 KM nije proveden postupak javne nabavke, što nije u skladu sa članom 6. Zakona, kojim je propisano da je ugovorni organ

dužan dodjeljivati ugovore o javnoj nabavci robe, usluga i radova primjenjujući postupke definirane ovim zakonom i podzakonskim aktima,

- za nabavku radova za sanaciju i krpljenje lokalnih puteva ukupne ugovorene vrijednosti 13.215 KM provedena su četiri direktna sporazuma, što nije u skladu sa članom 14. stav (1), 15. stav (6) i 87. Zakona, čime je izvršeno dijeljenje nabavki i
- Opština nije na svojoj internet stranici objavila osnovne elemente ugovora za provedene postupke javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 75. stav (2) Zakona.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se postupci, procedure i izbor postupaka, te objavljivanja osnovnih elemenata ugovora provode u skladu sa članom 6, 14. stav (1), 15. stav (6) i 87. Zakona o javnim nabavkama i članom 75. stav (2) istog zakona.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine Ljubinje je 11.01.2021. godine donijela Odluku o privremenom finansiranju prvog kvartala 2021. godine, dok je 25.03.2021. godine donijela Odluku o usvajanju Budžeta opštine Ljubinje za 2021. godinu u ukupnom iznosu od 1.957.900 KM, kao i Odluku o izvršenju budžeta opštine Ljubinje za 2021. godinu.

Skupština opštine je 13.12.2021. godine donijela Odluku o usvajanju Rebalansa budžeta opštine Ljubinje za 2021. godinu u ukupnom iznosu od 2.670.702 KM, kao i Odluku o izvršenju Rebalansa budžeta opštine Ljubinje za 2021. godinu.

Prihodi planirani Rebalansom budžeta odobrenu su u iznosu od 2.670.702 KM. Odobrena sredstva se raspoređuju na rashode za lična primanja (861.450 KM), rashode po osnovu korišćenja roba i usluga (404.780 KM), rashode finansiranja i druge finansijske troškove (24.305 KM), subvencije (59.000 KM), grantove (200.900 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opštine i gradova (276.500 KM), rashode po sudskim rješenjima (5.000 KM), transfere između različitih jedinica vlasti (1.000 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (721.227 KM), izdatke za finansijsku imovinu (2.500 KM), izdatke za otplatu dugova (100.000 KM) i ostale izdatke (14.040 KM).

Ministarstvu finansija Republike Srpske je 15.12.2021. godine u skladu sa članom 28. stav (1), tačka i) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16) dostavljen usvojeni Rebalans budžeta opštine za 2021. godinu, sa Odlukom o usvajanju Rebalansa budžeta opštine Ljubinje i Odlukom o izvršenju Rebalansa budžeta opštine Ljubinje za 2021. godinu.

Budžet Opštine nije blagovremeno pripremljen i donesen u skladu sa budžetskim kalendarom iz člana 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske. Odstupanja u odnosu na budžetski kalendar, utvrđena su kod donošenja Odluke o privremenom finansiranju, dostavljanja Nacrta budžeta i prijedloga budžeta Ministarstvu finansija Republike Srpske, kao i kod usvajanja budžeta.

Skupština opštine je u skladu sa članom 195. stav (3) Zakona o vodama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 50/06, 92/09, 121/12 i 74/17) donijela Plan utroška novčanih sredstava od posebnih vodnih naknada i Odluku o utrošku sredstava od posebnih vodnih naknada u 2021. godini na području Opštine, u skladu sa članom 39. stav (2) tačka 2) Zakona o lokalnoj samoupravi.

Nakon usvajanja Rebalansa budžeta Opštine, Odlukom načelnika Opštine provedena je jedna realokacija sredstava u okviru Opštinske uprave u ukupnom iznosu od 320 KM.

Opština nije u skladu sa članom 9. stav (4) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 62/18) sačinila Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz 2020. godine.

Preporučuje se načelniku Opštine i Skupštini opštine da obezbijede da se:

- **budžet priprema i donosi u skladu sa budžetskim kalendarom iz člana 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske,**
- **donese Plan za izmirenje neizmirenih obaveza u skladu sa članom 9. stav (4) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj.**

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovani finansijski izvještaj za korisnike budžeta Opštine Ljubinje za 2021. godinu u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17) i obrasce finansijskih izvještaja sa Napomenama dostavila Ministarstvu finansija Republike Srpske u materijalnoj formi 30.05.2022. godine, što nije u skladu sa članom 49. stav (6) pomenutog pravilnika.

Prilikom sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Opština nije izvršila konsolidaciju kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/17 i 118/18), jer u Konsolidovani bilans stanja nije izvršeno uključivanje neto imovine/kapitala javnih preduzeća pod kontrolom Opštine iz njihovih bilansa stanja u konsolidovani bilans stanja, a koji se odnose na vrijednost kapitala iskazanog u bilansima stanja Javnih preduzeća „Gradska čistoća“ d.o.o. Ljubinje i „Vodovod“ d.o.o. Ljubinje. Opština Ljubinje je osnivač i Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Ljubinje koji od 01.01.2022. godine posluje u sistemu Glavne knjige lokalnog trezora Opštine.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se u konsolidovani finansijski izvještaj uključuju svi kontrolisani entiteti kako je propisano odredbama člana 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i da se isti dostavljaju Ministarstvu finansija Republike Srpske u roku propisanom članom 49. stav (6) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2021. godine iskazano je u obrascu Periodični izvještaj o izvršenju budžeta (PIB) i obrascu Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima (PIF).

U obrascu PIB iskazani su budžetski prihodi i primici u iznosu od 2.654.699 KM, što je za 1% niže od odobrenih Rebalansom budžeta, dok su budžetski rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 2.605.480 KM, što je za 2% niže od odobrenih Rebalansom budžeta.

U obrascu PIF iskazani su ostvareni prihodi i primici, rashodi i izdaci (osim prihoda i rashoda obračunskog karaktera) u okviru fonda 01 i predstavljaju ukupna sredstva i ukupnu potrošnju na nivou Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine u okviru GKT.

6.1.1. Prihodi i primici

Opština je u Periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima u okviru fonda 01 iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 2.654.699 KM.

Ukupne iskazane prihode i primitke u strukturi čine poreski prihodi, neporeski prihodi, grantovi, transferi između ili unutar jedinica vlasti, primici za nefinansijsku imovinu i ostali primici.

6.1.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi u okviru fonda 01 iskazani su u iznosu od 2.550.841 KM, a čine ih poreski prihodi, neporeski prihodi, grantovi i transferi između ili unutar jedinica vlasti.

Poreski prihodi u cijelosti su iskazani na fondu 01 u iznosu od 1.925.936 KM. Najvećim dijelom odnose se na indirektno poreze prikupljene od Uprave za indirektno oporezivanje BiH (1.790.031 KM), poreze na lična primanja i prihode od samostalnih djelatnosti (90.523 KM) i poreze na imovinu (44.407 KM).

Neporeski prihodi u cjelosti su iskazani na fondu 01 u iznosu od 154.480 KM, a čine ih prihodi od zakupa i rente (60.214 KM), administrativne naknade i takse (7.524 KM), komunalne naknade i takse (11.990 KM), naknade po raznim osnovama (22.706 KM), prihodi od pružanja javnih usluga (27.600 KM), novčane kazne (2.555 KM) i ostali neporeski prihodi (21.891 KM).

Prihodi od zakupa i rente odnose se na prihode od davanja u zakup objekata u iznosu od 4.110 KM i zemljišta u iznosu od 56.104 KM.

Prema dostavljenoj pisanoj informaciji od strane Opštine, na dan 31.12.2021. godine bilo je zaključeno 75 ugovora za zakup poljoprivrednog zemljišta, od čega su šest ugovora višegodišnji, dok je 69 ugovora zaključeno na period od jedne godine. Odlukom o načinu davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u svojini Opštine Ljubinje iz 2015. godine utvrđeni su osnovni kriterijumi i mjerila davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta. Kod davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta nisu provedene aktivnosti definisane članom 10. odluke, koje se odnose na donošenje Pravilnika o postupku dodjele u zakup poljoprivrednog zemljišta u svojini Opštine, reviziju svih potpisanih ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u Ljubinjskom polju i provođenje postupaka dodjele poljoprivrednog zemljišta putem javnog oglasa pribavljanjem pismenih ponuda za pravna lica i preduzetnike i javnog oglasa za usmeno javno nadmetanje za fizička lica. U toku 2021. godine nisu provedene aktivnosti definisane članom 10. Odluke, jer su sa pravnim licima i preduzetnicima potpisani višegodišnji ugovori u prethodnom periodu, dok su jednogodišnji ugovori sa fizičkim licima zaključeni nakon obavještenja korisnika u vezi produženja ugovora i rokova plaćanja zakupnine.

Administrativne i komunalne naknade i takse ostvaruju se u skladu sa Odlukom o opštinskim administrativnim taksama i Odlukom o komunalnim taksama i tarifama opštinskih administrativnih i komunalnih taksa. Komunalne takse najvećim dijelom čine takse na firmu (11.389 KM).

Naknade po raznim osnovama najvećim dijelom se odnose na naknade za korišćenje voda (14.048 KM), komunalnih dobara od opšteg interesa (3.643 KM) i sredstava za finansiranje posebnih mjera zaštite od požara (2.723 KM).

Skupština opštine je 15.06.2020. godine donijela Odluku o usvajanju Plana utroška sredstava od posebnih vodnih naknada, kojom se sva raspoloživa sredstva prikupljena po navedenom osnovu usmjeravaju u razvoj infrastrukture vodosnabdijevanja za realizaciju „Projekta rekonstrukcije pumpnog postrojenja za vodosnabdijevanje u Dolu“. U Izvještaju o utrošku sredstava prikupljenih od posebnih vodnih naknada za 2021. godinu navedeno je da su sva prikupljena sredstva posebnih vodnih naknada u iznosu od 37.153 KM (prikupljena sredstva iz 2021. godine i prenesena sredstva iz 2020. godine) koristila za realizaciju navedenog projekta.

U 2021. godini zbog malog obima prikupljenih sredstava nije donesen Program korištenja sredstava po osnovu naknade definisane članom 89. Zakona o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 75/08, 60/13 i 70/20) i Plan utroška sredstava po osnovu naknade definisane članom 85. Zakona o zaštiti od požara („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/19).

Prihodi od pružanja javnih usluga čine prihodi nižih budžetskih korisnika, a najvećim dijelom se odnose na prihode JU Dječiji vrtić u iznosu od 23.190 KM po osnovu usluga boravka djece u vrtiću i SŠC „Svetozar Ćorović“ u iznosu od 3.670 KM.

Ostali neporeski prihodi najvećim dijelom se odnose na prihode Opštinske uprave (11.499 KM), JU Centra za socijalni rad (5.733 KM) i SŠC „Svetozar Ćorović“ (3.768 KM).

Stanje raspoređenih javnih prihoda na račun budžeta opštine za period 01.01-31.12.2021. godine je usaglašeno sa Ministarstvom finansija Republike Srpske.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se kod davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta provode sve aktivnosti definisane Odlukom o načinu davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u svojini Opštine.

Grantovi su iskazani u iznosu od 24.179 KM, a odnose se na grantove doznačene od građana za sufinansiranje projekata – izgradnju puteva (13.714 KM) i sredstva UNDP-a za sufinansiranje projekta „Jačanje uloge mjesnih zajednica u BiH“ kroz nabavke računarske opreme za mjesne zajednice (10.465 KM).

Transferi između različitih jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 486.246 KM, a najvećim dijelom odnose se na transfere od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske prema JU Centru za socijalni rad za finansiranje prava iz socijalne zaštite (112.017 KM), Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske za nerazvijene opštine (84.715 KM) i Vlade Republike Srpske – Ministarstva finansija Republike Srpske za finansiranje projekata iz Programa javnih investicija (258.000 KM).

U skladu sa Odlukom Vlade Republike Srpske o određivanju priritetnih projekata iz Programa javnih investicija Republike Srpske za finansiranje iz budžeta u 2021. godini, Ministarstvo finansija Republike Srpske je odobrilo sredstva Opštini za realizaciju projekta „Uređenje komunalne infrastrukture u industrijskoj zoni Ljubinje“ (190.000 KM) i „Projekat fekalne kanalizacije u naselju Dubošnica u opštini Ljubinje“ (68.000 KM).

6.1.1.2. Primici

Ukupni primici iskazani u iznosu od 63.768 KM, a čine ih primici za nefinansijsku imovinu i ostali primici.

Primici za nefinansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 56.759 KM, odnose se na primitke po osnovu prodaje teretnih motornih vozila i opreme i prodaje gradskog građevinskog zemljišta (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Ostali primici iskazani u iznosu od 7.099 KM, najvećim dijelom odnose se primitke po osnovu depozita i kaucija u iznosu od 7.094 KM.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Opština je u Periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima u okviru fonda 01 iskazala ukupne rashode i izdatke u iznosu od 2.605.840 KM.

Ukupne iskazane rashode i izdatke u strukturi čine tekući rashodi, transferi između ili unutar jedinica vlasti, izdaci za nefinansijsku imovinu, izdaci za finansijsku imovinu, izdaci za otplatu dugova i ostali izdaci.

6.1.2.1. Rashodi

Ukupni rashodi u okviru fonda 01 iskazani su u iznosu od 1.776.824 KM, čine ih rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korištenja roba i usluga, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi, subvencije, grantovi, doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova, rashodi po sudskim rješenjima i transferi između i unutar jedinica vlasti.

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 826.865 KM. Odnose se na rashode za bruto plate, rashode za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada i ostalih naknada plata i rashode za otpremnine i jednokratne pomoći (bruto).

Rashodi za bruto plate iskazani su u iznosu od 703.670 KM. Čine ih rashodi za osnovnu platu (434.249 KM), rashodi za uvećanje osnovne plate (29.111 KM), porez na platu (9.510 KM) i zbirni doprinosi (230.800 KM).

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada iskazani su iznosu od 117.951 KM. Najvećim dijelom čine ih naknade za prevoz na posao i sa posla (7.869 KM), naknade za topli obrok (48.668 KM), regres (13.500 KM), porez na naknade (6.423 KM) i zbirni doprinosi (35.821 KM).

Rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći (bruto) iskazani su u iznosu od 5.244 KM, a odnose se na otpremnine po kolektivnom ugovoru (5.044 KM) i novčane pomoći u slučaju teže bolesti (200 KM).

Lična primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi definisana su Odlukom o platama i drugim primanjima funkcionera opštine Ljubinje, Pravilnikom o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Opštinskoj upravi opštine Ljubinje („Službene glasnik opštine Ljubinje“, broj 1/18), Uredbom o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 73/10) i Odlukom o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 57/21).

Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Opštinskoj upravi opštine Ljubinje, na osnovu koga je vršen obračun plata i naknada nije usklađen sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/17, 85/18, 86/18, 21/20, 21/21 i 69/21), u dijelu koji se odnosi na koeficijente za pojedine platne grupe (član 7. pravilnika) i novčane pomoći zaposlenim i članovima porodice (član 17. pravilnika).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Opštinskoj upravi opštine Ljubinje uskladi sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske i da se obračun plata i naknada vrši u skladu sa istim.

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga iskazani su u iznosu od 392.924 KM. Odnose se na rashode po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, režijskog materijala, materijala za posebne namjene, tekućeg održavanja, putovanja i smještaja, stručnih usluga, usluga održavanja javnih površina i zaštite životne sredine i ostalih neklasifikovanih rashoda.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga iskazani u iznosu od 68.437 KM. Najvećim dijelom čine ih rashodi za utrošak električne energije (12.340 KM), uglja (11.150 KM), drveta (2.167 KM) usluge vodovoda i kanalizacije (6.957 KM), usluge deratizacije (3.500 KM), usluge obezbjeđenja imovine (1.825 KM), usluge korišćenja fiksnog telefona (5.863 KM), usluge korišćenja mobilnog telefona (4.919 KM), usluge korišćenja interneta (7.707 KM) i poštanske usluge (3.539 KM).

Rashodi za režijski materijal iskazani su u iznosu od 15.082 KM. Najvećim dijelom odnose se na rashode za kompjuterski materijal (1.075 KM), obrasce i papir (5.003 KM), ostali kancelarijski materijal (2.302 KM), hemijski materijal za održavanje čistoće (2.845 KM), službena glasila (1.927 KM) i stručne časopise (693 KM).

Rashodi za materijal za posebne namjene iskazani su u iznosu od 9.288 KM. Najvećim dijelom se odnose na rashode za nabavku hrane i materijala za potrebe JU Dječiji vrtić u iznosu od 6.021 KM.

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 25.215 KM. Najvećim dijelom čine ih rashodi za tekuće održavanje objekata drumskog saobraćaja (13.607 KM), ostale usluge i materijal za tekuće popravke i održavanje ostalih građevinskih objekata (1.203 KM), ostale usluge i materijal za tekuće popravke i održavanje zgrada (2.758 KM) i tekuće održavanje prevoznih sredstava (4.568 KM).

U okviru rashoda za održavanje prevoznih sredstava izvršeno je evidentiranje nabavke auto-guma u iznosu od 928 KM, što nije u skladu sa članom 59. stav (5), (6), (7) i (8) i članom 110. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/16, 115/17 i 118/18).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja iskazani su u iznosu od 7.827 KM. Najvećim dijelom ih čine rashodi Opštinske uprave po osnovu utroška nafte i naftnih derivata (6.659 KM).

Rashodi za stručne usluge iskazani su u iznosu od 33.851 KM. Najvećim dijelom odnose se na rashode za usluge platnog prometa banke (4.882 KM), osiguranja vozila (1.723 KM), osiguranja zaposlenih (1.307 KM), usluge štampanja, grafičke obrade, kopiranja, uvezivanja i sl. (1.678 KM), usluge informisanja i medija (1.820 KM), advokatske usluge (3.591 KM), usluge vještačenja (1.091 KM), usluge održavanje računarskih programa (2.527 KM), troškove održavanja licenci (3.981 KM), usluge izrade elaborata i studija (1.281 KM), usluge izrade projektne dokumentacije (2.533 KM) i ostale stručne usluge (4.421 KM).

U okviru rashoda za stručne usluge evidentirani su rashodi po osnovu ugovora o djelu, koju su zaključeni radi usluga vještačenja i izrade elaborata i studija, čime su rashodi za stručne usluge precijenjeni, a rashodi za bruto naknade za rad van radnog odnosa potcijenjeni u iznosu od 2.091 KM, što nije u skladu sa članom 92. stav (8) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine iskazani su u iznosu od 101.004 KM, čine ih rashodi za usluge održavanja zelenih površina (12.093 KM), usluge čišćenja javnih površina (33.595 KM), utrošak električne energije na javnim površinama (20.322 KM), utrošak vode na javnim površinama (18.000 KM) i usluge održavanja javnih površina (16.994 KM).

U okviru rashoda za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine evidentirani su rashodi po osnovu ugovora o djelu, koju su zaključeni radi usluga čišćenja i održavanja javnih površina, čime su rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine i finansijski rezultat precijenjeni, a rashodi za bruto naknade za rad van radnog odnosa potcijenjeni u iznosu od 8.592 KM, što nije u skladu sa članom 92. stav (9) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Takođe, u okviru rashoda za usluge utroška vode na javnim površinama evidentirani su rashodi po osnovu uplate Opštine, Zavisnom preduzeću „Elektro-Hercegovina“ a.d. Trebinje za dugovanja Javnog preduzeća „Vodovod“ d.o.o. Ljubinje u iznosu od 18.000 KM. U 2016. godini, Skupština opštine je usvojila Plan i rokovnik aktivnosti na prevazilaženju novonastale situacije u JP „Vodovod“ Ljubinje na osnovu kojeg je Opština zaključila Ugovor o preuzimanju duga za električnu energiju prema ZP „Elektro-Hercegovina“ u iznosu od 180.000 KM (120 mjesečnih rata). Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine su precijenjeni, a ostali izdaci su potcijenjeni u iznosu od 18.000 KM, što nije u skladu sa članom 92. stav (9) Pravilnika o

budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Ostali neklasifikovani rashodi iskazani su u iznosu od 132.220 KM. Najveći dio ovih rashoda se odnosi na rashode po osnovu bruto naknada skupštinskim poslanicima i odbornicima (60.515 KM), rashode za bruto naknade volonterima (20.696 KM), bruto naknade članovima komisija i radnih grupa (4.752 KM), rashode po osnovu reprezentacije u zemlji (3.974 KM), rashode po osnovu organizacije prijema, manifestacija i sl. (7.145 KM), poklona (7.786 KM), rashode po osnovu poreza na teret poslodavca (8.324 KM) i ostale nepomenute rashode (13.737 KM).

Rashodi za bruto naknade za rad van radnog odnosa su potcijenjeni u iznosu od 10.683 KM, dok su rashodi za stručne usluge (2.091 KM) i rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine precijenjeni (8.592 KM), zbog evidentiranja rashoda po osnovu ugovora o djelu na pomenutim rashodima, što nije u skladu sa članom 92. stav (8) i (9) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **evidentiranje nabavke auto-guma vrši u skladu sa članom 59. stav (5), (6), (7) i (8) i članom 110. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,**
- **klasifikacija rashoda po osnovu ugovora o djelu vrši u skladu sa članom 92. stav (10) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.**

6.1.2.2. Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi iskazani su u iznosu od 23.438 KM, a najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu kamata na primljene zajmove u zemlji (23.229 KM).

6.1.2.3. Subvencije

Subvencije su iskazane u iznosu od 58.004 KM, najvećim dijelom odnose se na subvencije za stručno osposobljavanje lica na području Opštine radi lakšeg pokretanja samostalnih biznisa i samozapošljavanja (41.190 KM), te učešće Opštine u sufinansiranju poslovnih planova „Proizvodnja povrća na teritoriji opštine Ljubinje“ (12.996 KM) i „Uključivanje ruralnog stanovništva u pčelarsku proizvodnju“ (680 KM).

Opština je sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske zaključila 19.07.2021. godine Sporazum o sufinansiranju poslovnog plana „Proizvodnja povrća na teritoriji opštine Ljubinje“. Poslovni plan se provodi putem Jedinice za koordinaciju poljoprivrednih projekata, a Ministarstvo se obavezuje da će obezbijediti sufinansiranje u iznosu 78.238 KM (iz kredita kojeg je Republika Srpska dobila od Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj), a ostatak učešća u obavezi je da obezbijedi lokalna zajednica. Opština je po tom osnovu Jedinici za koordinaciju poljoprivrednih projekata uplatila iznos od 12.996 KM. Evidentiranje navedene uplate nije izvršeno u skladu sa članom 102. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, jer navedena uplata po osnovu Sporazuma o sufinansiranju poslovnog plana „Proizvodnja povrća na teritoriji opštine Ljubinje“ nema karakter subvencije, već transfera između različitih jedinica vlasti, zbog čega su subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva precijenjene, a transferi između različitih jedinica vlasti potcijenjeni u iznosu od 12.996 KM.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se subvencije evidentiraju u skladu sa članom 94. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.1.2.4. Grantovi

Grantovi su iskazani u iznosu od 200.498 KM, a odnose se na tekuće grantove u zemlji.

Tekuće grantove u zemlji najvećim dijelom čine tekući grantovi političkim organizacijama i udruženjima (3.000 KM), humanitarnim organizacijama i udruženjima (21.800 KM), sportskim i omladinskim organizacijama i udruženjima (60.445 KM), etničkim i vjerskim organizacijama i udruženjima (3.800 KM), organizacijama i udruženjima u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture i informacija (11.900 KM), organizacijama i udruženjima u oblasti ekonomskog i privrednog razvoja (30.000 KM), neprofitnim subjektima u zemlji (24.983 KM) i javnim nefinansijskim subjektima u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture, informacija, zdravlja, socijalne zaštite, zaštite životne sredine i komunalne djelatnosti (21.570 KM).

Opština nije donijela interne akte kojim bi se definisala pravila, kriterijumi i javno oglašavanje prilikom raspodjele sredstava granta.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se kod dodjele grantova definišu pravila i kriterijumi za raspodjelu sredstava.

6.1.2.5. Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova iskazane su u iznosu od 269.567 KM, a čine ih tekuće doznake koje se isplaćuju od strane JU Centra za socijalni rad Ljubinje korisnicima socijalne zaštite (235.577 KM) i tekuće doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Opštine (33.990 KM).

Tekuće doznake koje se isplaćuju od strane JU Centra za socijalni rad korisnicima socijalne zaštite najvećim dijelom odnose se na stalnu novčanu pomoć koja se isplaćuje šticećenicima ustanova socijalne zaštite (18.212 KM), dodatak za pomoć i njegu drugog lica (160.799 KM), jednokratne novčane pomoći (1.219 KM) i ostale tekuće doznake (55.347 KM).

U okviru ostalih tekućih doznaka evidentirane su doznake ustanovama socijalne zaštite za smještaj šticećenika u iznosu od 28.500 KM, što nije u skladu sa članom 96. stav (1) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plata za budžetske korisnike. Zbog navedenog, ostale tekuće doznake su precijenjene, a doznake ustanovama socijalne zaštite za smještaj šticećenika potcijenjene u iznosu od 28.500 KM.

Tekuće doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Opštine odnose se na pomoći učenicima, studentima i pojedincima u oblasti nauke i kulture (9.620 KM), pomoći porodici, djeci i mladima (8.600 KM) i ostale tekuće doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (15.770 KM). Ostale tekuće doznake građanima najvećim dijelom čine pomoći za liječenje djece, pomoći kod saniranja porodičnih kuća od posljedica požara, pomoći za troškove transporta bolesnih na liječenje i nabavku lijekova, te isplate prilikom zaključenja braka u Opštini Ljubinje na osnovu Skupštinske Odluke o nagradama za zasnivanje braka u Opštini iz 2013. godine.

6.1.2.6. Rashodi po sudskim rješenjima

Rashodi po sudskim rješenjima iskazani su u iznosu od 4.534 KM. Odnose se na troškove postupka ocjene sposobnosti lica smještenih u zdravstvenoj ustanovi Sokolac po sudskim rješenjima.

6.1.2.7. Transferi između i unutar jedinica vlasti

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 994 KM, a najvećim dijelom odnose se na obaveze po osnovu Zapisnika Poreske uprave o obračunu i poravnanju više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda.

Iskazani transferi između različitih jedinica vlasti su potcijenjeni u iznosu od 12.996 KM (tačka 6.1.2.3. izvještaja).

6.1.2.8. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 828.656 KM, a odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu (718.320 KM), finansijsku imovinu (2.500 KM), otplatu dugova (98.656 KM) i ostale izdatke (9.180 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu odnose se na izdatke za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (361.663 KM), za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (338.123 KM) i izdatke za nabavku postrojenja i opreme (18.534 KM).

Izdaci za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata najvećim dijelom se odnose na izgradnju i pribavljanje puteva (312.918 KM), dok se izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata najvećim dijelom odnose na rezervisana sredstva za realizaciju Projekta „Uređenja komunalne infrastrukture u industrijskoj zoni Ljubinje“ (200.000 KM) i „Projekta fekalne kanalizacije u naselju Dubošnica u opštini Ljubinje“ (70.000 KM), kao i na izdatke za rekonstrukciju vanjskog osvetljenja i trotoara (32.551 KM).

Izdaci za finansijsku imovinu odnose se na osnivački ulog Opštine za osnivanje Javnog preduzeća „Gradska čistoća“ d.o.o. Ljubinje (2.500 KM).

Izdaci za otplatu dugova u cjelosti se odnose na izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova u zemlji (Raiffesen Bank d.d. BiH Sarajevo 57.666 KM i UniCredit Bank a.d. Banja Luka 36.391 KM) i izdatke za otplatu obaveza po kreditu Svjetske banke prema Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u iznosu od 4.599 KM. Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova u zemlji su precijenjeni, dok su izdaci za otplatu duga prema drugim jedinicama vlasti potcijenjeni u iznosu od 4.599 KM, jer izdaci za otplatu obaveza po kreditu Svjetske banke prema Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske nisu evidentirani u skladu sa članom 117. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike (tačka 6.3.2.1. izvještaja).

6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit)

Budžetski suficit tekućeg perioda iskazan je u obrascu PIB u iznosu 152.456 KM, a predstavlja razliku između bruto budžetskog suficita (814.017 KM) i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u negativnom iznosu (661.561 KM). Bruto budžetski suficit predstavlja razliku između budžetskih prihoda (2.590.841 KM) i budžetskih rashoda (1.776.824 KM), a neto izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani u negativnom iznosu, predstavljaju razliku između primitaka i izdataka za nefinansijsku imovinu.

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje je iskazano u iznosu od 24.165 KM i predstavlja zbir ostalih primitaka (7.099 KM) i raspodjele suficita iz ranijih godina (127.402 KM), umanjeno po osnovu izdataka za finansijsku imovinu (2.500 KM), otplatu dugova (98.656 KM) i ostalih izdataka (9.180 KM).

6.1.5. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju iskazana je u iznosu od 176.621 KM, a nastala je kao razlika između iskazanih budžetskih prihoda i primitaka u iznosu od 2.654.699 KM, suficita iz

ranijeg perioda u iznosu od 127.402 KM i iskazanih budžetskih rashoda i izdataka u iznosu od 2.605.480 KM.

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi u Bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 2.642.569 KM, a čine ih poreski i neporeski prihodi, grantovi, prihodi obračunskog karaktera i transferi između različitih jedinica vlasti. Obrazloženja poreskih, neporeskih prihoda, grantova i transfera data su pod tačkom 6.1.1. izvještaja.

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 51.728 KM, a najvećim dijelom odnose se na obračunske prihode od usklađivanja vrijednosti imovine (31.141 KM), dobitke od prodaje imovine (15.684 KM), pomoći u naturi (6.219 KM), ostale prihode obračunskog karaktera (26.087 KM) i prihode obračunskog karaktera po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa iskazanih u negativnom iznosu od 27.403 KM.

Prihodi obračunskog karaktera po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine (28.428 KM) i poreskih i drugih fiskalnih propisa su iskazani na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2021. godine, u skladu sa članom 13. stav (4) Pravilnika o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj i Uputstva o primjeni MRS JS 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene.

Pomoći u naturi odnose se na donaciju materijala za sanaciju igrališta od Fondacije Mozaik (1.500 KM) i donacije fizičkih lica za betoniranje lokalnih puteva (4.719 KM).

Ostali prihodi obračunskog karaktera u iznosu od 24.245 KM odnose se na obračunske prihode od procjene i evidentiranja gradskog građevinskog zemljišta namijenjenog prodaji.

Prihodi obračunskog karaktera su potcijenjeni, a trajni izvori precijenjeni u iznosu od 17.020 KM, zbog evidentiranja doniranih knjiga na trajnim izvorima, umjesto na prihodima obračunskog karaktera, što nije u skladu sa članom 137. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike (tačka 6.3.2.2. izvještaja).

6.2.2. Rashodi

Rashodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 2.541.554 KM, a čine ih tekući rashodi, rashodi obračunskog karaktera i transferi između različitih jedinica vlasti. Obrazloženja tekućih rashoda i transfera između različitih jedinica vlasti data su u tački 6.1.2. izvještaja.

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 764.730 KM, a najvećim dijelom čine ih rashodi po osnovu amortizacije (730.614 KM), finansijski rashodi obračunskog karaktera (3.464 KM), rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine (18.524 KM) i gubici od prodaje imovine (12.128 KM).

Rashodi po osnovu amortizacije iskazani su u Opštinskoj upravi u iznosu od 715.396 KM, odnose se na rashode po osnovu amortizacije zgrada i građevinskih objekata (655.608 KM) i postrojenja i opreme (59.708 KM).

Finansijski rashodi obračunskog karaktera odnose se na obračunate negativne kursne razlike na kreditne obaveze.

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine odnose se na obračunske rashode evidentirane po osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01 – 31.12.2021. godine.

6.2.2. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha kao razlika prihoda (2.642.569 KM) i rashoda (2.541.554 KM) iskazan je finansijski rezultat u iznosu od 101.015 KM. Po nalazu revizije, finansijski rezultat tekuće godine zbog neiskazivanja prihoda obračunskog karaktera je potcijenjen u iznosu od 17.020 KM (tačka 6.2.1. izvještaja).

6.3. Bilans stanja

U Bilansu stanja Opštine na dan 31.12.2021. godine, iskazana je ukupna aktiva neto vrijednosti 17.440.584 KM (bruto vrijednosti 36.595.195 KM i ispravke vrijednosti 19.154.611 KM), koju čine poslovna aktiva neto vrijednosti 16.942.437 KM i vanbilansna aktiva u iznosu od 498.147 KM.

6.3.1. Poslovna aktiva

Poslovna aktiva iskazana je u iznosu od 36.097.048 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 19.154.611 KM i neto vrijednosti 16.942.437 KM, odnosi se na tekuću imovinu i stalnu imovinu.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina iskazana je u iznosu od 1.654.654 KM bruto vrijednosti, 350.963 KM ispravke vrijednosti i 1.303.691 KM neto vrijednosti. Odnosi se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u tekućim sredstvima.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja odnose se na gotovinu i gotovinske ekvivalente, kratkoročna potraživanja i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u ukupnom iznosu od 894.797 KM i u cjelosti se odnose na gotovinu na bankovnim računima kod komercijalnih banaka. Stanja novčanih sredstava iskazana u finansijskim izvještajima Opštine su potvrđena na dan 31.12.2021. godine izvodima banaka o promjenama sredstava na računu i nezavisnim konfirmacijama.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u bruto iznosu od 427.519 KM, ispravke vrijednosti od 344.629 KM i neto iznosu od 82.890 KM. Odnose se na potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga, za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode, za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana, po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostala kratkoročna potraživanja.

Potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga iskazana su u iznosu od 806 KM, odnose se na potraživanja po osnovu boravka djece Dječijeg vrtića (706 KM) i Teritorijalne vatrogasne jedinice po osnovu izvršenih usluga (100 KM).

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode iskazana su u neto iznosu od 76.003 KM, odnose se na potraživanja za nenaplaćene ostale poreze (16.631 KM), za nenaplaćene prihode od finansijske i nefinansijske imovine (15.516 KM) i potraživanja za nenaplaćene naknade i takse (43.856 KM), dok su sporna i korigovana potraživanja za nenaplaćene poreze iskazana u iznosu od 101.599 KM, a za nenaplaćene neporeske prihode iskazana u iznosu od 231.769 KM. Potraživanja za nenaplaćene ostale poreze, kao i sporna i korigovana potraživanja za nenaplaćene poreze su evidentirana na osnovu Izvještaja iz Jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2021. godine.

Potraživanja za nenaplaćene prihode od finansijske i nefinansijske imovine odnose se na potraživanja od zakupa poslovnih prostora (9.242 KM) i potraživanja za zakup

poljoprivrednog zemljišta (6.274 KM), dok se potraživanja za naknade i takse odnose se na potraživanja po osnovu komunalnih naknada (43.168 KM) i zakupa gradskog građevinskog zemljišta za kioske (688 KM). Sporna i korigovana potraživanja za navedene naknade iskazana su u iznosu od 231.769 KM, od čega se na potraživanja za komunalnu naknadu odnosi 133.062 KM, za zakup poslovnih prostora 46.920 KM, poljoprivrednog zemljišta 50.160 KM i zakup gradskog građevinskog zemljišta 1.627 KM.

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana iskazana su u neto iznosu od 2.749 KM, a najvećim dijelom odnose se na potraživanja za porez na lična primanja (2.184 KM) i komunalne takse na firmu (558 KM). Navedena potraživanja su evidentirana na osnovu Izvještaja iz Jedinственe evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2021. godine.

Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost iskazana su u iznosu od 1.779 KM, a odnose se na potraživanja za porez na dodatu vrijednost po osnovu realizacije projekta „Jačanje uloge mjesnih zajednica u BiH“.

Ostala kratkoročna potraživanja su iskazana u neto iznosu od 1.553 KM, od čega najvećim dijelom se odnose na potraživanja Opštinske uprave (827 KM) i SŠC „Svetozar Čorović“ (710 KM).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti iskazana je u neto iznosu od 307.588 KM. Najvećim dijelom odnose se na potraživanja od Ministarstva finansija Republike Srpske po osnovu sredstava javnih investicija iz 2021. godine za realizaciju projekta „Uređenje komunalne infrastrukture u industrijskoj zoni Ljubinje“ (190.000 KM) i „Projekta fekalne kanalizacije u naselju Dubošnica u opštini Ljubinje“ (68.000 KM), od Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske po osnovu granta za nerazvijene jedinice lokalne samouprave (21.150 KM), od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti za sufinansiranje socijalnih davanja (19.777 KM), po osnovu raspodjele prihoda na dan izvještavanja (7.089 KM) i potraživanja Narodne biblioteke po osnovu transfera od Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske (1.020 KM).

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima iskazana je u neto iznosu od 18.416 KM, a odnosi se na dvosoban stan u stambeno-poslovnoj zgradi Trg Nemanjića br. 1 u Ljubinju koji je namijenjen prodaji. Odlukom Skupštine opštine od 25.03.2021. godine odobrena je prodaja službenog stana u vlasništvu Opštine. Zbog rješavanja kadrovskih pitanja ljekara Doma zdravlja, Skupština opštine je 13.08.2021. godine donijela Odluku o renoviranju dvosobnog stana za navedene potrebe, te je potrebno izvršiti reklasifikaciju navedene imovine.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se evidentiranje stalne imovine namijenjene prodaji vrši u skladu sa članom 43. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina iskazana je u ukupnom iznosu od 34.442.394 KM bruto vrijednosti, 18.803.648 KM ispravke vrijednosti i 15.638.746 KM neto vrijednosti. Odnosi se na dugoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana je u neto iznosu od 85.388 KM, a odnosi se na akcije i učešća u kapitalu, potraživanja za poreze i doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja i dugoročna razgraničenja.

Akcije i učešća u kapitalu iskazane su u iznosu od 10.000 KM, a odnose se na akcije i učešća u kapitalu u javnim preduzećima (2.500 KM) i u ostalim domaćim javnim nefinansijskim subjektima (7.500 KM).

Akcije i učešća u kapitalu u javnim preduzećima odnose se na osnivački ulog u Javnom preduzeću „Gradska čistoća“ d.o.o. Ljubinje u skladu sa članom 9. Odluke Skupštine opštine Ljubinje o osnivanju javnog preduzeća. Osnivački ulog preduzeća iznosi 2.500 KM u novcu i predstavlja ulog osnivača Opštine Ljubinje sa 100% udjelom. U okviru akcija i učešća u kapitalu u javnim preduzećima nije iskazano učešće u kapitalu u Javnom preduzeću „Vodovod“ d.o.o Ljubinje u iznosu od 26.933 KM. U skladu sa Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Trebinju od 08.09.2019. godine, upisani (ugovoreni) kapital iskazan je u iznosu od 24.933 KM, dok je uplaćeni kapital od strane Opštine iskazan u iznosu od 2.000 KM. Upisani i uplaćeni kapital nije evidentiran na bilansnoj poziciji akcija i učešća u kapitalu u iznosu od 26.933 KM, čime je bilansna pozicija akcija i učešća u kapitalu i trajnih izvora sredstava potcijenjena, što nije u skladu sa članom 61. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Akcije i učešća u kapitalu u ostalim domaćim javnim nefinansijskim subjektima odnose se na osnivački ulog Opštine u Agenciji za finansijsko-knjigovodstvene i pravne poslove Ljubinje (5.000 KM) i Agenciji za razvoj malih i srednjih preduzeća Ljubinje (2.500 KM).

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja iskazana su u neto iznosu od 388 KM, odnose se na potraživanja evidentirana na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01.-31.12.2021. godine.

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 75.000 KM, a odnose se na razgraničenja po osnovu Ugovora o preuzimanju duga zaključenog 26.02.2016. godine između MH ERS MP a.d. Trebinje ZP „Elektro-Hercegovina“ a.d. Trebinje, JP „Vodovod“ a.d. Ljubinje i Opštine Ljubinje, kojom je Opština preuzela dug od JP „Vodovod“ a.d. Ljubinje prema ZP „Elektro-Hercegovina“ a.d. Trebinje, sa stanjem na dan 26.02.2016. godine u iznosu od 180.000 KM.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u iznosu od 34.357.006 KM bruto vrijednosti, 18.803.648 KM ispravke vrijednosti i 15.553.358 KM neto vrijednosti. Čine je proizvedena stalna imovina, dragocjenosti, neproizvedena stalna imovina i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi.

Proizvedena stalna imovina iskazana je u neto iznosu od 8.754.041 KM, a čine ju zgrade i objekti, postrojenja i oprema i nematerijalna proizvedena imovina.

Zgrade i objekti iskazani su u iznosu od 8.167.206 KM neto vrijednosti. Tokom godine Opština je vršila ulaganja u izgradnju, adaptaciju i sanaciju objekata. Vrijednost zgrada i objekata najvećim dijelom povećana je zbog ulaganja u putnu infrastrukturu, asfaltiranje puteva i sanacija i rekonstrukcija puteva i gradskih ulica (101.497 KM), vanjsku rasvjetu i uređenje prostora (6.817 KM), prenos sa pripreme ulaganja u vodovod po projektu „Modernizacija pumpne stanice Do Opština Ljubinje“ (350.938 KM) i prenos ulaganja na sportsko-rekreativne terene sa sredstava u pripremi (2.132 KM).

Vrijednost zgrada i objekata najvećim dijelom smanjena je zbog prodaje stambenog kontejnera (6.424 KM), pomoćnih i poslovnih objekata (154.110 KM) i obračuna amortizacije u tekućem periodu (657.182 KM) primjenom linearne metode obračuna. U skladu sa Odlukom Skupštine opštine Ljubinje od 28.05.2021. godine o načinu i uslovima prodaje građevinskog zemljišta, pomoćnih i poslovnih objekata u privredi, izvršena je prodaja pomoćnog objekta u privredi površine 108 m² i poslovnog objekta u privredi površine 360 m², kao i jednog stambenog kontejnera.

Prema dostavljenim informacijama, Opština je izdala u zakup poslovni prostor površine 32m² (u okviru nove aministrativne zgrade Opštine), kao i 15 kancelarija ukupne površine 391 m² u staroj zgradi Opštine. Imovina koja je data u zakup nije iskazana kao investiciona imovina, što nije u skladu sa članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 16 – Investiciona imovina.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu 489.598 KM neto vrijednosti. U 2021. godini Opština je vršila ulaganja u postrojenja i opremu. Vrijednost opreme najvećim dijelom povećana je zbog nabavke računarske opreme (13.976 KM), ostale komunikacione opreme (1.122 KM), školskih i bibliotečkih knjiga (18.712 KM) i ostalog namještaja i inventara (790 KM).

Vrijednost opreme najvećim dijelom smanjena je zbog prodaje teretnih motornih vozila (98.000 KM), opreme – kontejnera civilne zaštite (4.500 KM) i obračuna amortizacije u tekućem periodu u iznosu od 73.431 KM, primjenom linearne metode obračuna. U skladu sa Odlukom Skupštine opštine Ljubinje od 19.02.2021. godine o odobravanju prodaje teretnih motornih vozila i opreme u vlasništvu Opštine, izvršena je prodaja teretnih motornih vozila, kontejnera i vojne kuhinje.

Nematerijalna proizvedena imovina iskazana je u iznosu od 97.237 KM neto vrijednosti, najvećim dijelom odnosi se na šumsko privrednu osnovu (29.817 KM) i prostorni plan Opštine (36.270 KM).

Neproizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 6.640.485 KM neto vrijednosti, a odnosi se na vrijednost zemljišta (4.639.731 KM) i ostalih prirodnih dobara - šuma (2.000.754 KM). Vrijednost ostalog gradskog građevinskog zemljišta u revidiranoj godini smanjena je u iznosu od 15.319 KM po osnovu prodaje.

U Glavnoj knjizi trezora Opštine, zemljište je klasifikovano kao poljoprivredno zemljište, gradsko-građevinsko zemljište i šume kako je predviđeno Pravilnikom o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Vrijednost gradskog-građevinskog zemljišta iskazana je u iznosu od 496 KM. Opština nije preduzela aktivnosti u cilju uknjižavanja u zemljišne knjige gradskog-građevinskog zemljišta u vlasništvu Opštine u skladu sa Zakonom o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/08, 03/09, 58/09, 95/11, 60/15, 107/19, 01/21 i 119/21).

U skladu sa Odlukom Skupštine opštine Ljubinje od 28.05.2021. godine o načinu i uslovima prodaje gradskog-građevinskog zemljišta, pomoćnih i poslovnih objekata u privredi, izvršena je prodaja gradskog-građevinskog zemljišta u iznosu od 24.245 KM.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi iskazana je u iznosu od 158.752 KM, a najvećim dijelom se odnosi na ostale objekte u pripremi iskazane u iznosu od 157.801 KM. Ostali objekti u pripremi najvećim dijelom odnose se na projekat navodnjavanja Konacpolja (97.437 KM) i objekat prečistača za kanalizaciju (42.709 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **u okviru pozicije akcije i učešća u kapitalu izvrši evidentiranje učešća u kapitalu Javnog preduzeća „Vodovod“ d.o.o. Ljubinje, u skladu sa članom 61. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,**
- **imovina koja je data u zakup evidentira kao investiciona imovina u skladu sa članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS JS 16 – Investiciona imovina,**
- **u okviru pomoćne evidencije za nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima, gradsko-građevinsko zemljište evidentira po listovima**

nepokretnosti (pojedinačnim parcelama), površinama i vrijednosti pojedinačnih parcela.

6.3.2. Poslovna pasiva

Poslovna pasiva je iskazana u iznosu od 16.942.437 KM, a odnosi se na obaveze i razgraničenja i vlastite izvore.

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 925.881 KM, a odnose se na kratkoročne obaveze i razgraničenja (304.679 KM) i dugoročne obaveze i razgraničenja (621.202 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja se odnose na kratkoročne finansijske obaveze, obaveze za lična primanja zaposlenih, obaveze iz poslovanja, obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite, kratkoročna rezervisanja i razgraničenja, ostale kratkoročne obaveze i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti.

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 108.470 KM, a odnose se na obaveze po kratkoročnim zajmovima (5.000 KM) i obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana (103.470 KM).

Obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana, najvećim dijelom čine obaveze po dugoročnim zajmovima prema UniCredit Bank a.d. Banja Luka (38.531 KM) i Raiffesen Bank d.d. BiH Sarajevo (59.979 KM).

Obaveze za lična primanja zaposlenih iskazane su u iznosu od 86.687 KM, a odnose se na obaveze za bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata (78.393 KM) i obaveze za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći (8.294 KM).

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 90.622 KM, a najvećim dijelom se odnose na obaveze Opštinske uprave u iznosu od 69.480 KM, od čega prema dobavljačima za nabavku roba i usluga (16.629 KM), za nabavku stalne imovine (32.551 KM), prema fizičkim licima u zemlji (16.547 KM) i obaveze za poreze i doprinose na teret poslodavca (3.753 KM).

Obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite iskazane su u iznosu od 18.151 KM i odnose se na obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova.

Opština je na dan 31.12.2021. godine iskazala kratkoročne obaveze u iznosu od 304.679 KM, koje su do isteka roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja izmirene u iznosu od 115.230 KM.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu od 621.202 KM, odnose se na dugoročne obaveze po zajmovima i na ostale dugoročne obaveze.

Dugoročne obaveze po zajmovima iskazane su u iznosu od 439.327 KM, odnose se na dugoročne obaveze po zajmovima primljenim od banaka (UniCredit Bank a.d. Banja Luka 30.376 KM i Raiffesen Bank d.d. BiH Sarajevo 369.262 KM) i dugoročne obaveze prema Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (39.689 KM).

Ugovorom o kreditu koji je zaključen 30.09.2013. godine sa UniCredit Bank a.d. Banja Luka, Opština se kreditno zadužila za iznos od 300.000 KM. Na dan 31.12.2021. godine izvršen je prenos kratkoročnog dospjeća kredita za 2022. godinu u iznosu od 38.531 KM.

Ugovorom o kreditu koji je zaključen 24.04.2018. godine sa Raiffesen Bank d.d. BiH Sarajevo, Opština se kreditno zadužila za iznos od 600.000 KM. Na dan 31.12.2021.

godine izvršen je prenos kratkoročnog dospjeća kredita za 2022. godinu u iznosu od 59.979 KM.

Ugovorom o kreditu koji je zaključen 04.04.2021. godine sa Vladom Republike Srpske koju zastupa direktor kancelarije Republike Srpske za koordinaciju projekata Svjetske banke za rekonstrukciju i obnovu Republike Srpske, Opština se kreditno zadužila za iznos od 66.111,13 US\$. Na dan 31.12.2021. godine izvršen je prenos kratkoročnog dospjeća kredita za 2022. godinu u iznosu od 4.960 KM. Dugoročne obaveze po kreditu Svjetske banke prema Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede su precijenjene, a dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti potcijenjene su u iznosu od 39.689 KM, jer navedene obaveze po osnovu dugoročnog kredita nisu klasifikovane u skladu sa članom 76. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Ostale dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 181.875 KM, a najvećim dijelom odnose se na obaveze opštine prema preduzeću „Elnos BL“ d.o.o. Banja Luka (106.875 KM).

Opština je 02.04.2018. godine sa „Elnos BL“ d.o.o. Banja Luka zaključila Ugovor o modernizaciji javne rasvjete u gradskoj dvorani i modernizaciji sistema javne rasvjete i održavanja u pogonu i servisu uređaja javne rasvjete u Opštini u iznosu od 250.643 KM, na način da će navedenu obavezu izmiriti u 92,4 jednake mjesečne rate.

Opština je sa zakašnjenjem (14.06.2022. godine) objavila izvještaj o stanju duga i garancijama na dan 31.12.2021. godine u Službenom glasniku Republike Srpske, što nije u skladu sa članom 72. stav (2) Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 71/12, 52/14, 114/17, 131/20 i 28/21), kojim je definisano da se najkasnije do 30. aprila, objavi izvještaj o stanju duga i garancijama.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti klasifikuju u skladu sa članom 76. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.3.2.2. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori iskazani su u iznosu od 16.016.556 KM, a odnose se na trajne izvore sredstava u iznosu od 6.880.597 KM i finansijski rezultat u iznosu od 9.135.959 KM (finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 9.034.944 KM i finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 101.015 KM).

Trajni izvori sredstava odnose se na vrijednost imovine koja se ne amortizuje, iskazani su kod Opštinske uprave u iznosu od 6.640.485 KM, od čega se najvećim dijelom odnose na vrijednost zemljišta (4.639.731 KM), šuma (2.000.754 KM), dok su kod nižih budžetskih korisnika iskazani u iznosu od 233.980 KM, a odnose se na vrijednost bibliotečkih knjiga kod Narodne biblioteke „Ljubo Mihić“ Ljubinja.

Trajni izvori sredstava su precijenjeni, zbog evidentiranja doniranih knjiga kod Narodne biblioteke „Ljubo Mihić“ Ljubinja na trajnim izvorima sredstava u iznosu od 17.020 KM (tačka 6.2.1. izvještaja). Takođe, trajni izvori sredstava su potcijenjeni u iznosu od 26.933 KM, jer upisani (ugovoreni) kapital od 24.933 KM i uplaćeni kapital od 2.000 KM kod Javnog preduzeća „Vodovod“ d.o.o Ljubinja, nije evidentiran u glavnoj knjizi Opštine Ljubinja (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Polozicije vanbilansna aktive/pasive na dan bilansa 31.12.2021. godine, iskazane su u iznosu od 498.147 KM, i u cjelosti se odnosi na date mjenice kao instrument obezbjeđenja primljenih zajmova.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 2.343.758 KM i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 1.774.110 KM, što je za rezultat imalo iskazan pozitivan neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 569.648 KM. Prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti iskazani su u iznosu od 56.759 KM i odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti u iznosu od 381.387 KM, što je za rezultat imalo iskazan negativan neto novčani tok iz investicionih aktivnosti u iznosu od 325.078 KM. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja su iskazani u iznosu od 7.099 KM, dok su odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja iskazani u iznosu od 105.750 KM, što je za rezultat imalo iskazan negativan novčani tok iz aktivnosti finansiranja u iznosu od 98.651 KM. Pozitivan neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti, negativan novčani tok iz investicionih i negativan novčani tok iz aktivnosti finansiranja, daju neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata u iznosu od 145.919 KM. Iskazana je gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda u iznosu od 748.878 KM i na kraju perioda u iznosu od 894.797 KM, što odgovara gotovini iskazanoj u Bilansu stanja na dan 31.12.2021. godine. U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjene su informacije o novčanim tokovima.

Bilans novčanih tokova Opštine je sačinjen u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 2 - Izvještaji o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je objelodanjeno da su finansijski izvještaji Opštine sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, što je u skladu sa zahtjevima MRS JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

U Napomenama uz finansijske izvještaje za 2021. godinu su objelodanjene informacije vezane za potencijalnu imovinu i obaveze, tj. da se kod nadležnih sudova vode dva sudska spora za zemljište. Objelodanjena informacija nije potpuna jer ne sadrži informacije o stranama u sporu i vrijednosti sporova, što nije u skladu sa zahtjevima MRS JS 19 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (paragraf 100) i odredbi člana 46. tačka 8) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

U skladu sa pisanom Informacijom o stanju sudskih sporova u Opštini na dan 31.12.2021. godine, sačinjenoj od strane Službe načelnika, protiv Opštine su od strane Republike Srpske pokrenuta dva sudska spora radi utvrđivanja prava svojine. Predmet spora su nekretnine (zemljište) koje se nalaze u KO Vođeni i KO Krajpolje ukupne procijenjene vrijednosti od 200.000 KM. Kod prvog spora ponovni postupak pred prvostepenim sudom je okončan 10.05.2022. godine i očekuje se izricanje presude, dok je kod drugog spora presudom Višeg privrednog suda u Banjoj Luci od 22.02.2022. godine prvostepena presuda ukinuta i predmet vraćen na ponovni postupak i odluku.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

U Napomenama uz Konsolidovani finansijski izvještaj za 2021. godinu su objelodanjene neophodne opšte informacije o Opštini, informacije o osnovama za sastavljanje finansijskih izvještaja i informacije o primijenjenim računovodstvenim politikama. Međutim, u Napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjene informacije za svaku klasu nekretnina, postrojenja i opreme priznatih u finansijskim izvještajima, informacije o bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i akumuliranoj ispravci vrijednosti, kao i korisnom vijeku upotrebe ili stopama amortizacije što nije u skladu sa zahtjevima MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 88. Takođe, nije objelodanjena

informacija o iznosu kamata koje dospijevaju za plaćanje u 2022. godini, kao i svih informacija vezanih za potencijalnu imovinu i potencijalne obaveze, po osnovu sudskih sporova, što nije u skladu sa zahtjevima MRS JS 19 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina i kako je definisano članom 46. tačka 8) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i članom 82. stav (5) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodane informacije u skladu sa zahtjevima MRS JS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i odredbi člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju za budžetske korisnike.

Revizijski tim

Rade Kukić, s.r.

Goran Ćetojević, s.r.